

ઘોરણા : 10 ગુજરાતી

પાઠ : 22

હિમાલયમાં એક સાહસ

સ્વાધ્યાય

પ્રશ્ન : 1 નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ખરા (✓) ની નિશાની કરો.

(૧) સાંકળી અને નિજન ઘીણોમાં ફરવાનો લેખકનો -

(ક) કાયમી અનુભવ હતો

(ખ) ઓછો અનુભવ હતો

(ગ) પ્રથમ અનુભવ હતો

(ધ) છેલ્લો અનુભવ હતો

(2) હિમનદી ઓર્ગાવાના સાધનોના અભાવને કારણે

(ક) પાછા ફર્યા

(ખ) આગાજ વધ્યા

(ગ) રોકાઈ ગયા

(ધ) સફળ થયા

પ્રશ્ન : 2 નીચેના પ્રશ્નોનોનાં એક-એક વાક્યમાં ઉત્તર આપો.

(1) પ્રવાસમાં લેખકની ક્યા સ્થળે જવાની ઈચ્છા હતી ?

➤ માનવસરોવર પ્રવાસમાં લેખકને જવાની ઈચ્છા હતી.

(2) પ્રવાસમાં લેખકની સાથે કોણ હતું ?

➤ લેખકની સાથે પિતરાઈ ભાઈ તેમજ મજૂરો સાથે નાની

ટકડી હતી.

(3) ખોલણમાં પગ લપસ્યા છતાં લેખક કેવી રીતે બચ્યા ?

➤ પોતે ખોલણની એક બાજુએ વળગી રહ્યા એટલે સૌચે મળીને
એમને ખેંચી કાઢ્યા. ખોલણમાં લેખકનો પગ લપસ્યો. પરંતુ
સૌ એકબીજા દોરડાની સાંકળથી સંકળાવેલા હતા. આ
દોરડાએ તેમણે પકડી રાખ્યા હતા. તેથી તેઓ બચ્યા.

પ્રશ્ન : ૩ નીચેના પ્રશ્નનો પાંચ-સાત વાક્યોમાં ઉત્તર આપો.

- (૧) પાઠને આધારે હિમાલયની સાહસ યાત્રાનું વર્ણન કરો.
- બાર કલાકના સતત ચઢાણના અંતે નજર સામે એક વિશાળ હિમ સરોવર દેખાયું હિમાલયની શિખરોથી વીંટળાયેલું એ ભવ્ય દ્રશ્ય દેવોના માથા ઉપર મુકૃટ જેવું લાગતું હતું. અફાટ હિમસમૂહથી

ફુંકાયેલો એક જબરદસ્ત પહાડ ઓળંગવા માટે સૌપ્રથમ

સાંકળ બનાવી ત્યારબાદ આ દોરડાની સાંકળ સાથે સૌ એકબીજાના

સાથે સંકળાઈને અનેક હિમનદીઓને પસાર કરીને ઉપર ચડતા

ગયા, પણ શાસ લેવામાં મુશ્કેલી પાડવા લાગ્યી. જવાહરલાલે

તેમના એક પિતરાઈ ભાઈ, એક નાનકડી ટુકડી, ભાર ઉચ્કવા

માટે મજૂરો તથા એક ભોમિયા સાથે હિમાલયની યાત્રા કરવાનું

સાહસ ખેડયું. મજૂરો પાસે બહુ બાર નહોતો છતાં તેમને ઉલટીઓ

થવા લાગ્યી. હિમ પડવાથી હિમનદીઓ લપસણી થઈ ગઈ. સૌ

થાકી ગયા હતા. તો પણ તેઓ બધા હિંમત કરીને આગળ વધતાં

ગયા. બાર કલાકના સતત ચઢાણના અંતે નજર સામે એક વિશાળ

હિમસરોવર દેખાયું. તેઓ ખોલણની એક તરફ વળગીને ઉભા રહ્યા.

અને દોરડાએ તેમને પકડી રાખ્યા. પછી એ સૌ સાથે મળીને એમને

ઘેંચી લીધા. હિમનદીઓમાં મોટી ખોલણો આવતી, તાજુ હિમ પડવાથી

ખોલણો ન દેખાતા લેખક છેતરાયા અને પગ મૂક્યો ત્યાં તો બરફ

ઘસી પડ્યો. તેઓ ભયાનક અને પહોળી ખોલણમાં લપસ્યા.

(2) લેખકે વર્ણવેલું હિમાલયનું સૌદર્ય તમારા શબ્દોમાં લખો.

આગળ જાઓ તો હિમાલયની આસપાસ વૃક્ષો અને વનસ્પતિ અદ્રશ્ય થઈ જાય, પણી માત્ર ખડક, બરફ અને હિમ, ક્યાંક ક્યાંક પુષ્પો દેખાય. ઓળિલા ઘાટ તરફથી સાંકળી ખીણમાં આગળ ને આગળ ચાલો બંને બાજુ પહાડો ઉભા હતા. તેમના શિખરો ઉપર હિમનો મુકુટ ચળકી રહ્યો હતો. આ જંગલી અને વેરાન પ્રકૃતિ

મંદિરો જોઈને સંતોષ થાય. હિમના નાના પ્રયાતો લેખક તથા એમની
ટુકડીનું સ્વાગત કરવા જણે મંદ ગતિએ ઉતારી રહ્યા હતા. સતત
ચઢાણ ચઢોતો નજર સામે એક મોટું હિંમસરોવર દેખાય. હિમાલય
શિખરોથી વીંટળાયેલું આ ભવ્ય દ્રશ્ય દેવોના મસ્તક ઉપર મુકુટ
જેવું લાગતું હતું. પવન ઠંડો અને આકરો હતો, પણ દિવસે સૂરજનો
મધુર તડકો માણવા મળે અને હવા નિર્મળ હતી.

(3) પ્રવાસ અધૂરો મૂકીને આવવું પડ્યું તે તમને યોગ્ય લાગ્યું કે નહિ
ત કારણો સાથે જણાવો.

➤ આવું ખોટું સાહસ કરવા જતાં પ્રાણ જય એના કરતા પ્રવાસ અધૂરો
મૂકીને પરત આવવામાં જ સૌનું ભલું હતું. પ્રવાસ અધૂરો મૂકીને
પરત આવવું પડ્યું તે મને યોગ્ય લાગ્યું. કેમ કે રસ્તામાં
ઠેકઠેકાણે ખોલણોની સંખ્યા અને તેની વિશાળતા વધતી જતી હતી.

વારંવાર હિમ પડવાને લીધે હિમનદીઓમાં ખોલણ દેખાતી નહીં. અને

ઓળંગવામાં જોખમ હતું. તેમની પાસે પુરતી સાધન સામગ્રી પણ ન

હતું. વારંવાર હિમ પડવાને લીધે હિમનદીઓમાં ખોલણો દેખાતી નહીં

Thanks

For watching